

Opgave 6

De school als (voorzichtige) onderneming

Veel scholen voor voortgezet onderwijs staan voor grote investeringen in informatietechnologie (IT): elektronische leeromgevingen en centrale examens via de computer vragen om moderne IT-faciliteiten voor alle leerlingen. Voor deze investeringen is geld nodig.

Een commissie die het financieel beheer van de scholen in Nederland heeft onderzocht, komt met twee conclusies als het gaat om de financiële ruimte voor investeringen.

- De meeste scholen voor voortgezet onderwijs hebben, in verhouding tot andere sectoren, veel eigen vermogen en vaak een positief financieel resultaat: er lijkt dus voldoende ruimte voor investeringen te zijn.
- Bij veel scholen lijkt er sprake te zijn van 'leenaversie': uit de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen leiden we af dat scholen weinig geld lenen.

Hollands College (HC) is een grote scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs. Uit het financieel jaarverslag 2010 van HC komen de balans, de resultatenrekening en enkele kerngegevens, zoals weergegeven in bron 12.

- 2p **24** Leg uit in hoeverre leenaversie gezien kan worden als een vorm van risicoaversie.

Gebruik bron 12 bij de vragen 25 en 26.

- 2p **25** Leg uit hoe uit de vermogensverhouding bij HC afgeleid zou kunnen worden dat er sprake lijkt te zijn van leenaversie.
- 2p **26** Heeft HC het jaar 2010 afgesloten met een positief financieel resultaat? Verklaar het antwoord.

HC is een school met een groeiend leerlingaantal, die graag wil investeren in een nieuwe elektronische leeromgeving voor alle leerlingen en docenten. De commissie adviseert elke school te kijken naar de verhouding tussen het balanstotaal, zonder de waarde van de gebouwen en terreinen, en het totaal van alle opbrengsten. Daaruit is af te leiden of er nog financiële ruimte is voor extra investeringen. Daartoe moet de zogenaamde kapitaalfactor berekend worden: zie bron 13.

Gebruik bron 12 en bron 13.

- 3p **27** Heeft HC nog ruimte om te investeren, volgens de norm die de commissie voorstelt?
- bereken de kapitaalfactor;
 - leg uit wat de uitkomst van de berekening betekent voor HC.

bron 12 balans, resultatenrekening en kerngegevens van Hollands College

activa (debet)	per 31-12-2010		passiva (credit)
schoolgebouwen en terreinen	2.293.545	eigen vermogen	3.009.145
inventaris en apparaten	1.188.885	vreemd vermogen lang	656.100
overige vaste activa	489.200	vreemd vermogen kort	653.300
vlottende activa	285.050		
liquide middelen: bank en kas	61.865		
<i>totaal</i>	<u>4.318.545</u>	<i>totaal</i>	<u>4.318.545</u>

kosten (debet)	2010		opbrengsten (credit)
personeel	4.920.000	bijdrage Rijksoverheid	5.180.000
huisvesting	83.000	bijdrage Gemeente	89.000
afschrijvingen	345.000	verhuur gebouwen	11.550
leermiddelen en inventaris	58.000	ouderbijdragen	145.300
excursies, reizen en schoolkampen	42.000	uitleen van personeel	15.800
overige kosten	12.000	overige opbrengsten	33.350
resultaat	15.000		
<i>totaal</i>	<u>5.475.000</u>	<i>totaal</i>	<u>5.475.000</u>

Kerngegevens Hollands College:

aantal leerlingen	1.000
aantal personeelsleden	100
aantal gebouwen	3

NB De schoolgebouwen en terreinen zijn in eigendom van Hollands College.

bron 13 advies van de commissie (vereenvoudigd)

- Tot nu toe beoordeelt de Onderwijsinspectie de financiële positie van de scholen op basis van klassieke bedrijfseconomische kengetallen. Wij adviseren om voortaan te kijken naar de kapitaalfactor KF.
- $$KF = \frac{\text{balanstotaal} - \text{waarde schoolgebouwen en terreinen}}{\text{totale opbrengsten}} \times 100\%$$
- Hoe hoger de kapitaalfactor, hoe 'voorzichtiger' de school blijktbaar is: wij concluderen dat een kapitaalfactor boven de 35% duidt op te grote financiële voorzichtigheid.